

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

PERFIL

HERIBERT BARRERA (BARCELONA, 1917-2011) VA SER EL PRIMER PRESIDENT DEL PARLAMENT DE CATALUNYA DESPRÉS DE LA REPRESA DEMOCRÀTICA. REFERENT DE L'INDEPENDENTISME CATALÀ, VA DEIXAR INÈDITA LA PRESENT BIOGRAFIA DE FRANCESC CAMBÓ

Joc de miralls catalanista a càrrec d'Heribert Barrera

JAUME CLARET

del menjacapellans col·leccionista d'estampetes, fins a l'elitista cultural apassionat de Raphael. Que el llibre pòstum d'un republicà com Heribert Barrera estigui centrat en la figura de Francesc Cambó (Verges, 1876 - Buenos Aires, 1947) entraria sens dubte en aquesta categoria d'interessos a primera vista desconcertants.

Però només a primera vista. Perquè, quan un s'endinsa en les gairebé mil pàgines d'aquest assaig, s'adona ràpidament que no és davant d'una biografia habitual, sinó a l'interior d'un joc de miralls. El Barrera biògraf es projecta en Cambó i és a través de l'estudi de la figura del dirigent conservador que s'explica alhora el polític republicà.

La identificació no és absoluta i, sobretot en la primera part del llibre, centrada en el pensament i el caràcter del dirigent de la Lliga Regionalista, se subratllen les profundes diferències ideològiques i metodològiques entre tots dos. En canvi, la segona part -la més extensa i interessant- focalitzada en l'actuació i la vida polítiques revela una

Tothom té -tenim- algun interès més o menys ocult, per incoherent o sobtat respecte de la imatge projectada: des

sèrie de coincidències. La principal és el repte davant dels possibles capgiraments polítics.

De fet, s'inclou una detallada anàlisi de com davant de cada cruiella política decisiva, Cambó -víctima de contradiccions ideològiques- va equivocar, a parer del biògraf, el tret: Solidaritat Catalana, l'Assemblea de Parlamentaris, la participació als governs espanyols, la dictadura primoriverista i, sobretot, l'actuació durant la República. D'aquí sorgeix la qüestió que justifica l'assaig: "Com és que un home amb tantes qualitats i amb tan profunda vocació, arribà en el camp de la política a resultats tan minsos?"

Perquè, des del primer moment, Barrera es mostra fascinat per Cambó. Al·habitual reconeixement a la seva tasca més cívica i cultural -com la traducció al català dels clàssics greco-latins de la Fundació Bernat Metge, com bé saben els lectors de l'ARA-, s'hi afegeix una explícita lloança de la seva capacitat política. Dotat com ningú, cridat a ser-ho tot, paradoxalment el seu tren mai no arribarà.

La causa -i aquí es mesclen biògraf i biografiat-, una barreja de circumstàncies conjunturals i opcions estratègiques. Sense anar més lluny, tant Cambó com Barrera van viure un canvi democratitzador de règim al capdavant dels seus respectius

FRANCESC CAMBÓ
HERIBERT BARRERA
DÈRIA EDITORS
972 PÀG./26,90€

partits: de la monarquia a la república el primer; i de la dictadura a la monarquia constitucional el segon. I, en tots dos casos, l'antic prestigi va ser, en diferents graus, malbaratat. Cambó es va refugiar en els viatges i els negocis, i la Lliga va accentuar la seva deriva dretana; Barrera era nomenat president del Parlament i ERC esdevenia un apèndix dels primers governs Pujol. Noves formacions polítiques i noves formes de fer política els van desplaçar de la centralitat.

Cambó va ser una figura cabdal del catalanisme polític i, alhora, protagonista d'una autèntica revolució en la concepció de la tasca política. Com ja va assenyalar l'any 1999 Alfons Almendros, constitueix el primer exemple de *policy maker* modern, ja que a la pràctica política hi suma la preocupació per la imatge pública.

BARRERA ES MOSTRA FASCINAT PER CAMBÓ DES DEL PRINCIPI D'AQUESTA BIOGRAFIA MONUMENTAL

Conscient de la rellevància del prestigi polític i personal en la societat de masses, Cambó va envoltar-se de grans professionals de la comunicació, *storytellers* en diríem ara. El líder de la Lliga va controlar la imatge a través de publicacions d'autoria directa o indirecta (Josep Pla, Carles Sentís, Joan Estelrich, entre molts d'altres).

Aquest control sobre el relat propi i la seva implicació directa en suport de l'aixecament militar han provocat un doble efecte negatiu. D'una banda, la fixació d'una imatge fixa, poc dúctil, que té la seva màxima expressió en la monumental biografia de Jesús Pabón. De l'altra, una progressiva marginació que ha impedit la seva reivindicació com a referent del catalanisme i, al mateix temps, ha permès que qualsevol hi pugui espigolar una cita adient... com no fa gaires anys feia l'expresident Aznar.

D'aquí la necessitat de nous treballs que encarin la figura d'un personatge polièdric per definició, com els elaborats els darrers anys per Borja de Riquer. Perquè a més de deconstruir la imatge que ell mateix va llegar, cal treballar en una biografia que integri les diverses peces. El polític i ideòleg no pot segregar-se del mecenes i l'activista cultural, però tampoc del financer o dels aspectes més íntims. A l'espera d'una biografia total per part dels historiadors professionals, s'agraeix una primera reflexió, eminentment política, sobre la importància de Cambó per al catalanisme polític. ♦

PERE VIRGILI

"COM ÉS QUE UN HOME AMB TANTES QUALITATS I AMBTAN PROFUNDA VOCACIÓ, ARRIBÀ EN EL CAMP DE LA POLÍTICA A RESULTATS TAN MINSOS?", ES DEMANA HERIBERT BARRERA